

UČEBNÉ OSNOVY PRE PREDMET NÁBOŽENSTVO/NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

1. ročník základných

škôl Ročníková téma: CESTA LÁSKY

Dieťa charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy.

Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaní okolitého sveta, nad ktorým dieťa dokáže žasnúť. Dieťa v úžase objavuje krásu a jedinečnosť seba a sveta. Úžas vedie dieťa k vnútornej radosi. Vychovávať k úžasu, k schopnosti čudovať sa nad vecami, prebúda v dieťati schopnosť transcendentovať viditeľný svet do duchovnej sféry.

Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Pre jeho správnu predstavu Boha ako aj vzťah k nemu sú dôležité všetky ľudské vzťahy. Práve cez ne sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu.

Ročníkový cieľ: Spoznávať lásku milujúceho Boha Otca k svetu a človeku. Vytvárať si pozitívny vzťah k Bohu, ľuďom a svetu. Osvojiť si vonkajšie prejavy lásky.

1. téma: SOM NA SVETE Z LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: jedinečnosť, schopnosti, rodina, svet, dobro, zlo

Obsahový štandard

Meno a jedinečnosť

Čo dokážem? (ruky, nohy, zrak, sluch, ...) Patrím do rodiny

Svet v ktorom žijem

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Popísať a zhodnotiť vlastnosti, ktorými sa líši od ostatných. Na základe pozorovania vzťahov v okolí uviesť príklad potreby lásky. Na príklade rozlíšiť využívanie svojich schopností na konanie dobra alebo zla.

Afektívny cieľ : Uvedomiť si vlastnú jedinečnosť. Oceniť lásku rodičov k deťom. Uvedomiť si prejav lásky Boha k človeku v jeho stvorenstve.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si návyk verbálneho poďakovania za prejavy lásky. Identifikovať sa s človekom (vzorom), ktorý koná dobro. Formovať návyk rozlišovania dobra a zla v konkrétnych situáciách. Prakticky uplatniť návyky starostlivosti o prírodu.

Výkonový štandard

Žiak vie

- uvedomovať si vlastnú jedinečnosť
- vyjadriť radosť zo života
- rozlišovať prejavy lásky na základe pozorovania
- sa správne prežehnať
- slovne vyjadriť poďakovanie (voči rodičom, učiteľom, kamarátom)
- formulovať spontánnu modlitbu poďakovania
- z konkrétneho príbehu vymenovať postavy, ktoré konajú dobro
- na príklade rozlíšiť dobro od zla
- odpovedať na otázku z príbehu
- vymenovať najmenej tri dobré a tri zlé činnosti, ktoré môže človek vykonať

rukami, nohami, ústami, očami, ušami (opozitá)

- formulovať odprosenie
- citlivo vnímať krásu prírody, jej čaro a jedinečnosť, byť pozorný k svetu, ktorý Boh daroval človeku
- sa starať o prírodu (starať sa o záhradku, nezahadzovať odpadky, hrabať lístie, atď.),

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- nadväzuje a vedie v skupine dialóg a rozhovor
- prejavuje odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- chápe obsah a zmysel počutého textu a vie naň reagovať

existenciálne:

Žiak

- intuitívne vníma bytostnú potrebu lásky
- objavuje hranice dobra a zla
- objavuje svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia

občianske:

Žiak

poznáva a ochraňuje svoje najbližšie životné prostredie

kultúrne:

Žiak

- prejavuje úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- objavuje hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- prejavuje záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomuje si a uplatňuje vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobuje svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny

2. téma: RODINA – OHNISKO LÁSKY

dotácia hodín: 2 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 4 hod.

pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: rodina, komunikácia, modlitba, Otče náš

Obsahový štandard

Komunikácia v rodine

Modlitba v rodine – rozhovor rodiny s Bohom (modlitba Otče náš)

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie. S pomocou učiteľa reprodukovat' modlitbu Otče náš.

Afektívny cieľ: Uvedomiť si dôležitosť komunikácie medzi Bohom a ľuďmi a medzi ľuďmi navzájom. Vnímať svoje miesto v ľudskej rodine.

Psychomotorický cieľ: Osvojiť si v praxi správny spôsob komunikácie s ľuďmi (pozdraviť pri stretnutí alebo lúčení, poprosiť, poďakovať, ospravedlniť sa). S pomocou učiteľa písomne sformulovať ďakovnú modlitbu (za rodičov, za rodinu).

Výkonový štandard

Žiak vie

- jednoduchým spôsobom vysvetliť potrebu komunikácie
- vymenovať aspoň tri vlastnosti rodiny
- s pomocou učiteľa reprodukovat' modlitbu Otče náš

- definovať modlitbu ako rozhovor s Bohom
- písomne vyjadriť modlitbu vďaky (za rodičov, rodinu), modlitbu prosby

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- volí primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používa "ja" odkaz
- dokáže kultivovane poprosiť

existenciálne:

Žiak

- vie modlitbu Otče náš a jednoduchým spôsobom prepojí časti tejto modlitby so svojim životom

kultúrne:

Žiak

- vníma dôležitosť a hodnotu rodiny

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- pozná úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny

3 téma: DAR LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod.

pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: srdce, dar, zvestovanie, narodenie Ježiša

Obsahový štandard

Legenda o kamennom srdci (sv.

Mikuláš) Zvestovanie. Návšteva

Alžbety.

Zmysel a hodnota daru. Narodenie Ježiša Krista.

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať s porozumením legendu o sv. Mikulášovi, biblický príbeh zvestovania a narodenia Ježiša a prepojiť texty so svojim životom. S pomocou učiteľa reprodukovať modlitbu Zdravas Mária.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať v legende symbol srdca. Rozvíjať vo svojom živote postoj prijímania a dávania. Vnímať atmosféru adventného a vianočného času.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť radosť a vďačnosť z daru. Pripraviť darček pre obdarovanie.

Výkonový štandard

Žiak vie

- opísať dobrotu sv. Mikuláša
- intuitívne vnímať v legende symbol srdca ako obraz vnútornej skutočnosti človeka
- s pomocou učiteľa reprodukovať biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša
- podľa obrázkov opísať udalosti Zvestovania
- reprodukovať s pomocou učiteľa modlitbu Zdravas Mária
- opísať narodenie Ježiša ako dar Boha človeku
- nakresliť aspoň dva symboly Vianoc
- vyjadriť vonkajším postojom úctu k Bohu (poklona)
- pripraviť darček pre obdarovanie

Rozvoj

kompetencií:
komunikačné:

Žiak

- aktívne a so záujmom počúva
- slovne prejaví radosť a vďačnosť z obdarovania

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- je tolerantný a ústretový

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma obrazy, symboly
- intuitívne vníma posolstvo legendy a biblického textu
- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov,

prežíva ich rozdielnu
náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- berie do úvahy potreby iných

existenciálne:

Žiak

- vníma potrebu dávania a prijímania
- objavuje svoj duchovný rozmer
- prežíva atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

4. téma: MOC ŽIVOTA A LÁSKY

dotácia hodín: 4 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 8 hod. pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: život, smrť, spánok, prebudenie, vzkriesenie, zmŕtvychvstanie, nedeľa

Obsahový štandard

Šípková Ruženka (uvádzanie do metaforického spôsobu vyjadrovania: metafora spánku a prebudenie v rozprávke)

Vzkriesenie Jairovej dcéry

Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Ježiša.

Nedeľa – deň oslavy Ježišovho

zmŕtvychvstania

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Počúvať text rozprávky s porozumením a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom. Opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry a konanie Ježiša ako výzvu

k dôvere. Opísať Ježišovo zmŕtvychvstanie ako víťazstvo života nad smrťou.

Afektívny cieľ: Intuitívne vnímať metaforickú reč rozprávky. Pozorovať zmeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov. Dôverovať Ježišovi, ktorý premohol smrť.

Psychomotorický cieľ: Prejaviť vzťah a úctu k životu v prírode. Dôstojným prežehnaním prejaviť úctu ku krížu. Rozvíjať postoj empatie k trpiacim.

Výkonový štandard

Žiak vie

- vnímať metaforickú reč rozprávky o Šípkovej Ruženke a pokúsiť sa ju prepojiť s vlastným životom
- opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry
- vnímať premeny v prírode v jarnom období a pokúsiť sa ich prepojiť so slávením veľkonočných sviatkov
- jednoduchým spôsobom vysvetliť veľkonočné sviatky ako slávnosť, v ktorej

- kresťania slávia Ježišovo víťazstvo života nad smrťou
- s pomocou učiteľa a obrazov vymenovať a vysvetliť veľkonočné symboly
- nakresliť veľkonočný symbol vyjadrujúci víťazstvo života nad smrťou

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Hodnotenie žiakov z náboženskej výchovy sa vykonáva slovným hodnotením.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie.

Priebežné hodnotenie – hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka ,

Súhrnné hodnotenie – uskutočňuje sa na konci 1. a 2. polroka v šk. roku formou slovného hodnotenia.

Kritéria hodnotenia

Slovné hodnotenie sa vyjadruje slovne štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok.

Stupne hodnotenia:

- dosiahol veľmi dobré výsledky,
- dosiahol dobré výsledky,
- dosiahol uspokojivé výsledky,
- dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupeň dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Stupeň dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Stupeň dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Žiak hodnotený slovne prospel, ak vo vyučovacom predmete splnil kritériá hodnotenia.

- jednoducho vysvetliť zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania

Rozvoj kompetencií:

komunikačné:

Žiak

- je otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumie neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnania
- svojimi slovami reprodukuje biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

kultúrne:

Žiak

- orientuje sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežíva ich rozdielnu náplň a úlohu

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- zaujíma pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu

existenciálne:

Žiak

- objavuje hranice života a smrti v ľudskom živote
- je otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spája s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavuje kresťanský zmysel slávenia sviatkov

5. téma: SPOLOČENSTVO LÁSKY

dotácia hodín: 3 hod. pre školy s jednogodinovou dotáciou / 6 hod.

pre školy s dvojhodinovou dotáciou

Kľúčové pojmy: pomoc, dobro, zlo, odvaha, Duch Svätý, Cirkev

Obsahový štandard

Zoslanie Ducha Svätého. Cirkev.

Legenda o sv. Jurajovi.

Ciele témy:

Kognitívny cieľ: Opísať udalosť zoslania Ducha Svätého. Jednoduchým spôsobom vysvetliť zmysel cirkvi ako Božej rodiny. Opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi.

Afektívny cieľ: Prostredníctvom biblickej udalosti vnímať pomoc, ktorú Boh posielal ľuďom. Pozorovať prejavy života vo farnosti. Intuitívne vnímať boj dobra a zla v symbolickej reči legendy o sv. Jurajovi. Rozvíjať vo svojom živote postoj prehodnocovania pozitívnych a negatívnych skutočností.

Psychomotorický cieľ: Praktizovať oslavu Trojjediného Boha prostredníctvom modlitby Sláva Otcu. Formovať návyk pozornosti voči druhým ľuďom. Formovať návyk bezpečného správania sa v rizikových situáciách (odmietnutie zla, postavenie sa proti šikanovaniu, vedieť povedať nie na negatívne ponuky).

Výkonový štandard

Žiak vie

- na základe prerozprávania učiteľa reprodukovať udalosti zoslania Ducha

Svätého

- vysvetliť jednoduchým spôsobom zmysel cirkvi ako Božej rodiny
- reprodukovať modlitbu Sláva Otcu
- opísať víťazstvo dobra nad zlom v legende o sv. Jurajovi a pokúsiť sa ho prepojiť so svojim životom
- osvojovať si sociálne zručnosti potrebné v sociálnych kontaktoch s inými ľuďmi.

Rozvoj kompetencií:

kultúrne:

Žiak

- intuitívne vníma symbolickú reč legendy

kompetencie k riešeniu problémov:

Žiak

- rozvíja postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si

vecí navzájom, posudzovanie a ponižovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie..., klamanie a žalovanie...)

- spontánne a samostatne hodnotí vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti je pozorný voči morálnym konfliktom, je otvorený pre dobro

sociálne a interpersonálne:

Žiak

- hľadá možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu kamarátov...) a realizuje ich

existenciálne:

Žiak

- je otvorený pre diferencované vnímanie sveta
- je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie žiaka je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, ktorá má informatívnu, korekčnú a motivačnú funkciu.

Hodnotenie žiakov z náboženskej výchovy sa vykonáva slovným hodnotením.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje priebežné a súhrnné hodnotenie.

Priebežné hodnotenie – hodnotenie čiastkových výsledkov a prejavov žiaka ,

Súhrnné hodnotenie – uskutočňuje sa na konci 1. a 2. polroka v šk. roku formou slovného hodnotenia.

Kritéria hodnotenia

Slovné hodnotenie sa vyjadruje slovne štyrmi stupňami; vysvedčenie so slovným hodnotením sa môže doplniť slovným komentárom za príslušný polrok.

Stupne hodnotenia:

- dosiahol veľmi dobré výsledky,
- dosiahol dobré výsledky,
- dosiahol uspokojivé výsledky,
- dosiahol neuspokojivé výsledky.

Stupeň dosiahol veľmi dobré výsledky

Žiak je tvorivý a iniciatívny, uplatňuje vlastné nápady, je otvorený voči novým podnetom, dokáže vyjadriť veku primerané postoje, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov. Je schopný samostatne pracovať po predchádzajúcom návode učiteľa. Osvojené poznatky a zručnosti aplikuje pri riešení teoretických a praktických úloh samostatne, s minimálnymi odchýlkami. Jeho ústny aj písomný prejav je správny, výstižný. Grafický prejav je estetický. Výsledky jeho činností sú veľmi dobré, originálne.

Stupeň dosiahol dobré výsledky

Žiak sa snaží byť tvorivý, iniciatívny, ovláda poznatky, pojmy a zákonitosti podľa učebných osnov a vie ich využívať. Má osvojené kľúčové kompetencie, ktoré s miernou podporou učiteľa aplikuje pri praktických a iných činnostiach. Osvojenú slovnú zásobu dokáže používať pri komunikácii, hodnotení javov a zákonitostí samostatne a kreatívne alebo s menšími podnetmi učiteľa. Občas potrebuje usmernenie a motiváciu k ďalšiemu sebazdokonaľovaniu. Jeho ústny aj písomný prejav je menej presný a výstižný. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností. Kvalita výsledkov činností žiaka je dobrá.

Stupeň dosiahol uspokojivé výsledky

Žiak nerozširuje svoju tvorivosť, chýba mu iniciatívnosť, priemerne si osvojuje poznatky a zákonitosti podľa učebných osnov. Pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií sa vyskytujú nedostatky. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, zdržanlivý pri vyjadrovaní svojich postojov, podlieha stereotypu. Čítať s porozumením dokáže len s pomocou učiteľa. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti nedostatky. Grafický prejav je málo estetický. Žiak často potrebuje usmernenie svojej práce, kvalita výsledkov jeho činností je uspokojivá.

Stupeň dosiahol neuspokojivé výsledky

Žiak si neosvojil vedomosti a zákonitosti požadované učebnými osnovami, nedokáže ich využívať. Prejavuje slabšie vyjadrovacie schopnosti, nespĺňa kritériá pri riešení teoretických a praktických úloh s uplatňovaním kľúčových kompetencií. Je nesamostatný pri využívaní poznatkov, hodnotení javov, nevie svoje vedomosti uplatniť ani na podnet učiteľa. Pri využívaní poznatkov potrebuje sústavnú pomoc. Jeho ústny a písomný prejav má v správnosti, presnosti a výstižnosti podstatné nedostatky, grafický prejav je na nízkej úrovni. Žiak nedokáže uspokojivo pracovať, kvalita výsledkov jeho činností je neuspokojivá.

Žiak hodnotený slovne prospel, ak vo vyučovacom predmete splnil kritériá hodnotenia.